

Kui ettevõtte ei suuda enam oma võlgu tasuda ja tegevus lõpetatakse.

Mida peaksite sellest teadma:

- Mõisteid pankrot ja maksejõuetus kasutatakse juriidiliste menetluste määratlemiseks, kui ettevõttel ei ole piisavalt vahendeid, et tasuda kõik oma rahalised kohustused võlausaldajate ees. Need kaks mõistet võivad tekitada segadust, kuna neid kasutatakse mõnikord üksteise asemel. Nii on see ka Euroopa tasandil, kus pankrot ja maksejõuetus viitavad mõlemad samale **piiriülese maksejõuetuse** määrusele (lisateabe saamiseks klõpsake [siin](#)). Sellest hoolimata võib õiguslike terminite kasutamine erineda vastavalt siseriiklikule õigusele.
- Kui ettevõtte läheb pankrotti ja algatakse **maksejõuetusmenetlus**, on see tavaliselt seotud märkimisväärsete kärbeta ja ebakindlusega mõjutatud töötajate, töönõukogude ja töötajate huve esindavate ametiühingute jaoks. Pankrotistunud/maksejõuetu ettevõtte võib olla võlgu väliste võlausaldajatele, näiteks finantsasutustele (nt pankadele), tarnijatele ja üürileandjatele, muu hulgas osalise või täieliku tasumata võla eest. Samal ajal võib ettevõttel kui tööandjal olla töötajate ees sisevõlg, kui ta ei ole töötajatele võlgnetavat palka ja töötasu osaliselt või täielikult välja maksnud. Kuna erinevatel võlausaldajatel on nõuded menetluse käigus, on väga oluline, et töötajate nõuded oleksid kaitstud.
- **Tööandja maksejõuetuse** korral peaksid töötajad ja neid esindavad asutused olema teadlikud **direktiivist 2008/94/EÜ** töötajate kaitse kohta tööandja maksejõuetuse korral.
- Direktiivis on sätestatud **miinimumnõuded, mis käsitlevad töötajate nõudeid** maksejõuetute tööandjate vastu. Liikmesriigid peavad määrama **garantiiasutuse**, mis võtab üle rahuldamata palganõuded, ning kehtestama üksikasjalikud eeskirjad garantiiasutuse toimimise kohta (lisateabe saamiseks klõpsake [siin](#)).
- Samuti on oluline teada, et **kõigi töötajate võrdse kohtlemise** tagamiseks ei tohi liikmesriigid kehtestada töölepingu miinimumkestust ega välistada tähtajalisi lepinguid või renditöötajaid.
- Mis puutub **riigiasutuste kaasamise**, siis mõnel juhul, kui tegemist on pankroti või maksejõuetusega, määratakse kolmandaks isikuks maksejõuetuse/preventiivse restruktureerimise spetsialist (tavaliselt haldur või likvideerija).
- Maksejõuetus võib puudutada kontserni tervikuna, kuid see võib hõlmata ka ainult teatavaid juriidilisi isikuid, mis kuuluvad kontrollivale ettevõtjale. See kaalutus on eriti oluline EWC/SE WC puhul, kuna nende toimimise tingimust ei mõjutata samamoodi.
- Pankrotid võivad hõlmata **kollektiivseid koondamisi, sulgemisi** ja mõnel juhul ka **ülevõtmist**.

Teie ülesanne on...

- Ennetage oma ettevõtte pankrotti/maksejõuetust, tuvastades ettevõtte kriisi tunnused. Püüdke jälgida ettevõtte või kontserni majanduslikku ja finantsolukorda ning perspektiivset arengut. Kasutage ametiühingute ressursse ja teavet selle teema kohta Euroopa ja riiklikul tasandil.
- Koguge kogu teavet, mis aitab mõista pankroti majanduslikke aspekte, kuid ka juhtkonna võimalikke "varjatud" motiive.
- Kui maksejõuetusmenetlus on algatatud, on teie ülesanne ka järgmine:
 - Tagada töötajate kaitse seoses nende töölepingute järjepidevusega.
 - Tagada, et tingimused, mille alusel ettevõtte saavad maksejõuetuse ajal tegevust jätkata, on töötajatele vastuvõetavad.
 - Tagada, et töötajate nõudeid, nagu palgad ja tasud, austatakse.
- Kontrollige ka direktiivi 2002/74/EÜ (millega muudetakse nõukogu direktiivi 80/987/EMÜ töötajate kaitset tööandja maksejõuetuse korral käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) rakendamist teie siseriiklikus õiguses: näiteks võivad liikmesriigid sätestada, et direktiivi ei kohaldata ettevõtte täiendavate pensioniskeemide suhtes. Samuti on neil võimalus piirata garantiiasutuse vastutust summa ja aja osas. Siiski peavad nad katma vähemalt kolm kuud töölepingust enne maksejõuetuse kuupäeva - see miinimumperiood võib olla osa võrdlusperioodist, mille minimaalne kestus on kuus kuud.

Ajakava maatriks

Juhtimiskohustused

Euroopa tööõukogud SE tööõukogud

- Kui kuulujutud on tõesed ja käimas on maksejõuetusmenetlus, mis võib olla Euroopa töötajate jaoks oluline selle võimaliku mõju seisukohalt, on keskjuhatuse kohustatud teavitama Euroopa tööõukogu või SE WC-d nii kiiresti kui võimalik (vt kavandatav otsus).

Kohalike töötajate esindused

- Kui kuuldused on hästi põhjendatud ja menetlus on ette nähtud, on kohalikul juhtkonnal kohustus teavitada kohalikke esindajaid võimalikult kiiresti (vt kavandatav otsus). Juhul, kui mõjutatud on rohkem kui üks riik, tuleks selline teave kooskõlastada ja edastada sama aja jooksul. See puudutab eelkõige pankroti-/ maksejõuetusmenetluse mõju mõjutatud riikidele ja kohalikele tegevuskohtadele.

Töötajate esindajad juhatuses

- Kui kuulujutt on põhjendatud, peaks juhtkond teavitama juhatuse liikmeid maksejõuetusmenetlusest ja selle põhjustest ning kõigist töötajaid mõjutavatest plaanidest väga varases etapis.

Töötajate õigused ja tegevus

Euroopa tööõukogud SE tööõukogud

- Niipea, kui kuulujuttudel võib tunduda olevat mingi sisu, peaksid Euroopa tööõukogu/SE WC liikmed juhtkonnale juba saadud teavet esitama ja küsima täiendavaid üksikasju, sealhulgas – kui see on asjakohane – ametlikku teavet ja ettevalmistusi Euroopa tööõukogu/SE WCga konsulteerimiseks. Seda võib teha korralisel koosolekul või oma valimiskomisjoni, sekretäri, esimehe või muu esindaja kaudu koosolekute vahelisel ajal.
- Võtke ühendust oma ametiühingute koordinaatori ja Euroopa ametiühingute liiduga, et tagada kõigi asjaomaste ametiühingute täielik teave ja alustada ametiühingute ühise vastuse ettevalmistamist.

Kohalike töötajate esindused

- Niipea, kui kuulujuttudel võib tunduda olevat mingi sisu, peaksid kohalikud töötajate esindajad juhtkonnale juba saadud teavet esitama ja küsima täiendavaid üksikasju, sealhulgas – kui see on asjakohane – ametlikku teavet ja ettevalmistusi konsulteerimiseks. Seda võib teha kohalike esindusorganite korralistel koosolekutel või nende sekretäri, esimehe või muu esindaja kaudu

koosolekute vahelisel ajal. Seda võivad teha ka üksikud usaldusisikud või asjaomast riiki esindavad Euroopa töönookogu/SE WC liikmed.

- Kogu kohalikul tasandil saadud teavet tuleks süstemaatiliselt jagada teiste riikide Euroopa töönookogude/SE WC liikmetega.

Töötajate esindajad juhatuses

- Töötajate esindajatel on juurdepääs privilegeeritud teabele, kuna juhatuses on juurdepääs samale teabele kui teistel aktsionäride esindajatel ja nad peaksid olema mingil määral teadlikud ettevõtte finantsolukorrast. Kui on kuulujutte ettevõtte võimaliku maksejõuetuse kohta ja sellest ei ole juhatusele veel teatatud, siis võib selle küsimuse tõstatada järgmisel koosolekul. Kui aga sellist teavet on juba juhatusele edastatud, võib anda märku Euroopa töönookogule, kohalikele töötajate esindajatele ja/või ametiühinguametnikele, et tõepoolest valmistatakse ette sellist ümberkorraldust.

Ametiühingute tegevus

Euroopa töönookogud SE töönookogud

- Võtke ühendust vastava ETUFIGa: Kontrollige ja järgige kõiki olemasolevaid ETUFI tegevusjuhendeid/poliitikaid, mida kohaldatakse maksejõuetusmenetluse korral, ja/või kõiki olemasolevaid riikidevahelisi raamlepinguid või sarnaseid ettevõtjaspetsiifilisi dokumente.
- Koguda teavet põhjuste kohta, mis võivad käivitada maksejõuetusmenetluse: Kas tegemist on rahavoogude maksejõuetusega (ettevõttel ei ole raha, mida maksta, kuid on vara) või bilansilise maksejõuetusega (varadest ei piisa võlgade katmiseks). Viimasel võivad olla halvimal tagajärjed, sest see võib viia ettevõtte likvideerimiseni.
- Euroopa töönookogude koordinaatorid peaksid tegema tihedat koostööd Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooniga ja Euroopa töönookogude liikmetega asjaomastes riikides.

Kohalike töötajate esindused

- Kuulujutud võivad olla põhjendatud või mitte: võib-olla on vaja esmast teabevahetust asjaomaste töötajatega. Töötajate esindajad võivad kontrollida ka avalikku teavet internetist (ajakirjandus, ettevõtte veebisait, ...).

Töötajate esindajad juhatuses

- Mõnel juhul võivad ametiühinguametnikud omada mandaati ettevõtte juhatuses. Kui see ei ole nii, siis on oluline tihe kontakt töötajate esindajatega, kes kuuluvad juhatusse. See võimaldab kuulujutte kiiresti kontrollida ja kinnituse korral valmistada ette edasisi samme (vt ajakava järgmised lõigud).

Riigiasutuste roll

Euroopa tööõukogud SE tööõukogud

- Selles etapis ei ole riigiasutustel mingit rolli. Te võite siiski teavet saada võimaliku kohaldatava siseriikliku õiguse kohta ja selle kohta, milline kohus võib olla pädev maksejõuetusmenetluse algatamiseks. Menetlus peaks toimuma selle liikmesriigi kohtutes, kus on võlgniku peamised huvid.

Kohalike töötajate esindused

- Selles etapis ei ole riigiasutustel mingit rolli. Te võite siiski tutvuda oma riigi õigusega ja maksejõuetusmenetluse eri etappidega.

Töötajate esindajad juhatuses

- Juhul, kui see mõjutab oluliselt kohalikku tööjõudu, nagu see on sageli maksejõuetusmenetluse puhul, võivad töötajate esindajad juhatuses olla valmis paluma juhtkonnal teavitada riigiasutusi.

Further reading and resources

PANKROT

Directive 2008/94/EC on the protection of workers in the event of the insolvency of their employer

Kategooria: Juriidiline

Keel: Inglise keeles

PANKROT

Strengthening workers' voices in cases of insolvencies: guidelines and recommendations "more Democracy at work still needed" Elaborated by Syndex Europe, PCG-Project Consult GmbH and GLTPS.

Organisatsioon(id): ETUC

Kategooria: Liidu juhendid

Keel: Inglise keeles